

PRAVILNO RAZVRŠČANJE NA AVTOCESTAH

POTEK AKTIVNOSTI
17. do 31. januarja 2013

(DARS, d.o.o.)

1. UVOD

Dejstvo je, da so avtoceste in hitre ceste kot žile, ki povezujejo našo državo ter nam z mobilnostjo pripomorejo k izboljšanju kakovosti življenja vseh nas. Bistveno so bolj varne od vseh ostalih kategorij cest, hkrati pa so žal nesreče na avtocestah zaradi višjih hitrosti, prekratke varnostne razdalje, vzvratne vožnje, prehitevanje po desni strani, hoja po avtocesti, vožnja v nasprotno smer in ustavljanje na odstavnem pasu, kadar to ni nujno, mnogo bolj usodne, ker udeleženci ne upoštevajo prometna pravila in nasvete za varno in nemoteno vožnjo ter pravilno razvrščanje v primeru prometne nesreče in tako povzročijo nastanek prometne nesreče. To pa povzroči zastoje v prometu (gospodarska škoda), poškodbe ljudi in infrastrukture ter smrtne žrtve. Ker so avtoceste in hitre ceste bolj obremenjene kot druge, hitro nastane zastoj neudeleženih vozil v prometni nesreči.

Z namenom seznanitve voznikov z napotki in praktičnimi nasveti za varno vožnjo, ki lahko v primeru nepredvidenih dogodkov pripomorejo k pravilnemu ravnanju v primeru zastojev ter tako povečajo varnost vseh udeležencev na avtocestah in hitrih cestah se Ministrstvo za obrambo-Urad RS za zaščito in reševanje, Policija, DARS d.d., AMZS, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, zavezujejo k sodelovanju ter določanju ukrepov, ki bodo zmanjševale najhujše posledice nesreč.

Izvedbo akcijskega načrta v letu 2013 vodi in koordinira **Javna agencija RS za varnost prometa**. Cilj h kateremu težimo je povečanje stopnje osveščenosti udeležencev cestnega prometa o pravilnem razvrščanju v primeru nastanka zastoja na avtocesti in hitri cesti ter izboljšanje dostopnosti intervencijskih vozil v primeru prometne nesreče.

Pri tem je potrebno opozoriti na dosledno upoštevanje prometnih predpisov, kajti pravilno ravnanje voznikov lahko reši marsikatero življenje in zmanjša število hudo poškodovanih udeležencev v prometu. 30. člen Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, 190/2010), predpisuje globo v višini 200 EUR, če v primeru zastoja prometa na avtocesti ali hitri cesti, vozniki ne pustijo med kolonama vozil, ustavljenimi na prometnih pasovih ki sta najbližje levemu robu smernega vozišča, dovolj prostora za vožnjo intervencijskih vozil.

2. ANALIZA PROMETNE VARNOSTI NA AVTOCESTAH TER HITRIH CESTAH

Na podlagi podatkov o prometnih nesrečah se je prometna varnost na slovenskih avtocestah in hitrih cestah v zadnjih letih izboljšala. Kljub odprtju novih avtocestnih odsekov se število prometnih nesreč ni bistveno povečalo (povečanje samo v 2010), saj če primerjavo leti 2007 in 2011 vidimo, da je število prometnih nesreč in posledic manjše. Tudi povečanje prometa na avtocestah (od uvedbe vinjetnega sistema cestninjenja) ni bistveno vplivalo na boljšo prometno varnost.

Ključne ugotovitve za obdobje 2007 – 2011 avtoceste in hitre ceste:

- V primerjav podatkov med letoma 2007 in 2011 se je število prometnih nesreč zmanjšalo za 3 %,
- večje zmanjšanje beležimo pri posledicah prometnih nesreč, saj je v letu 2011 umrlo 20 (37) udeležencev kar je 46 % manj kot v letu 2007,
- število hudo telesno poškodovanih v zadnjih letih ostaja približno enako, v letu 2011 je bilo hudo telesno poškodovanih 69 (72) udeležencev, oz. za 4 % manj,
- število lažje telesno poškodovanih se je zmanjšalo za 27 %, v letu 2011 je bilo 728 (995) lažje telesno poškodovanih,
- delež umrlih v prometnih nesrečah ostaja praktično enak, v letu 2011 je bil 13 %,
- najpogostejši vzrok za nastanek prometne nesreče je neprilagojena hitrost – 28 % in premik z vozilom 24 %, pri prometnih nesreč s smrtnim izidom pa prav tako neprilagojena hitrost – 46 % in nepravilna smer vožnje – 34 %,
- najpogostejši tip prometne nesreče je naletno trčenje in trčenje v objekt (24 %), pri prometnih nesrečah s smrtnim izidom pa prav tako naletno trčenje, trčenje v objekt in čelni trk (vsi po 23 %),
- največ prometnih nesreč se pripeti v mesecu juliju (10 %) ter v mesecih marec, avgust, september in oktober (po 9 %), največ prometnih nesreč s smrtnim izidom pa v mesecu septembru in decembru (po 13 %)
- največ prometnih nesreč se pripeti v jutranji in popoldanski konici, med 7. in 8. uro ter med 15. in 17.
- 69 % vseh udeleženi v prometnih nesrečah je voznikov osebnega avtomobila, pri prometnih nesrečah s smrtnim izidom pa 43 %.
- v tem obdobju je umrlo največ voznikov osebnih avtomobilov – 59 oz. 49 %, potnikov – 39 oz. 32 % in 10 pešcev oz. 8 %,
- v obdobju januar – oktober 2012 se je pripetilo 1976 prometnih nesreč, kar je praktično enako kot v istem obdobju leta 2011, zmanjšale pa so se posledice prometnih nesreč, saj je v tem obdobju umrlo 15 (18) udeležencev, kar je za 17 % manj, število hudo in lažje telesno poškodovanih pa se je zmanjšalo za 2 oz 3 %. Delež umrlih je padel iz 15 % na 14 %.

Kljub trendu zmanjševanja števila prometnih nesreč ter posledic, si prizadevamo stopnjo prometne varnosti še povečati ter slediti zadanim ciljem »Vizije nič«.

3. CILJ AKCIJE

Glede na namen akcije ter statističnih podatkov o prometnih nesrečah so opredeljeni naslednji cilji:

1. POVEČANJE STOPNJE OSVEŠČENOSTI UDELEŽENCEV V CESTNEM PROMETU O PRAVILNEM RAZVRŠČANJU V PRIMERU NASTANKA ZASTOJA NA AVTOCESTI

Z izvedbo preventivnega dogodka ter predvidenimi aktivnostmi želimo povečati prometno varnost ter dvigniti zavedanje vseh udeležencev v cestnem prometu o nevarnostih ter hudih posledicah, ki nastanejo v primeru nepravilne razvrščenosti vozil za mestom prometne nesreče in onemogočajo dostop do kraja nesreče intervencijskim vozilom.

2. IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI REŠEVALNIH SLUŽB V PRIMERU PROMETNE NESREČE

Vozila na desnem prometnem pasu se morajo razvrstiti na desno stran do robne črte, vozila na levem prometnem pasu pa na skrajno levo stran do robne črte. S pravilno razvrstitvijo vozil, ki niso udeležena v prometni nesreči na avtocesti ali hitri cesti, omogočimo reševalnim vozilom hitrejši dostop do ponesrečencev in s tem povečamo možnost preživetja tudi do 40 odstotkov (po podatkih DARS d.d.). Tako bodo tudi posledice nesreč hitreje odpravljene in posledično zapore cest odpravljene v čim krajšem možnem času.

4. POTEK AKCIJE

Preventivna akcija bo potekala od 17. do 31. januarja. Preventivni dogodek, s katerim želimo opozoriti na problematiko bo izveden kot enodnevna, napovedana akcija v četrtek 17.01.2013 v času med 10:00 in 12:00 uro v **Centru varne vožnje na VRANSKEM**. V praktičnem prikazu bomo izvedli prometno nezgodo in preventivno prikazali pravilno ravnanje ter način razvrščanja v primeru naleta vozil na avtocesti.

Obrazložitev preventivnega dogodka

Glede na okoliščine je med sodelujočimi akterji dogovorjeno, da pristopimo k realizaciji aktivnosti, ki bi lahko na tem področju izboljšala stanje v voznih navadah uporabnikov avtocest in hitrih cest ter posledično prispevale k izboljšanju stanja prometne varnosti.

Dogodek bo prikazal način kako:

se ob prometni nesreči na avtocesti ali hitri cesti, hitro aktivirajo intervencijske službe, ki poskušajo čim hitreje ukrepati. Pomembno je, da se takrat pravilno razvrstimo in tako omogočimo intervencijskim službam neomejen dostop do kraja dogodka ter reševanja

ponesrečencev. Gasilci, reševalci, policisti in izvajalci rednega vzdrževanja DARS bodo najhitreje in najlažje prispeli do prometne nesreče, če se bodo vozniki na levem prometnem pasu razvrstili skrajno levo do robne črte, vozniki na desnem prometnem pasu pa se morajo pomakniti na desno stran do robne črte, ne da bi zapeljali na odstavni pas, kateri mora ostati prazen. Neudeleženi v prometni nesreči morajo med trajanjem zastoja ostati v vozilu in nato ravnati po navodilih intervencijskih služb. Paziti morajo tudi, da so ves čas v varnostni razdalji do vozila pred njimi.

4. UKREPI

Zap. št.	VRSTA UKREPA	IZVAJALEC	ČAS IZVEDBE	KRAJ IZVEDBE	OPOMBA
1.	Izvedba novinarske konference	AVP	17.1.2012	Vransko	
2.	Koordiniranje preventivnega dogodka	AVP	Januar 2013	Vransko	
3.	Obveščanje kandidatov na izpitnih vožnjah	AVP	Januar 2013	Po celotni Sloveniji	
4.	Izdaja zloženke	DARS	nov 2013		
5.	Razdeljevanje zloženke	DARS	nov 12 – maj 13	Po celotni Sloveniji – CP, prodajna mesta	
6.	Tisk plakatov (nameščanje)	DARS	nov 12	Po celotni Sloveniji – AC/HC	
7.	Izdelava spletne strani z animacijami	DARS	nov 12	www.dars.si	
8.	Razdeljevanje zloženke	Policija, URSZR, AMZS, AVP	nov 12- maj 13	Po celotni Sloveniji	
9.	Zagotovitev poligona za izvedbo praktičnega prikaza	AMZS CVV	17.1.2013	Vransko – CVV	
10.	Vključitev informacije v vse programe na CVV (Power Point slide)	AMZS CVV	januar 2013	Vransko - CVV	
11.	Redno opozarjanje na razvrščanje na AC – med programom (ANG+SLO)	Radio SI	Nov 2012 – maj 2013	Po celotni Sloveniji	
12.	Redno opozarjanje na razvrščanje na AC	DARS PIC	Ob večjih zastojih na AC/HC	Po celotni Sloveniji	
13.	Poslati pobudo na Pošto Slovenije z namenom	MZIP DI	December 2012		

	brezplačne dostave zloženke v vsa gospodinjstva				
14.	Testiranje praktičnega dela prikaza na novinarski konferenci	Vsi sodelujoči	8. januar 2013	AMZS	

ZAKLJUČEK

Avtoceste in hitre ceste so načrtovane z namenom zagotavljanja hitrejših in varnejših vožnj iz točke A v točko B. Zavedati se moramo, da so hitrosti ter ostali nevarni dejavniki na avtocestah rizični, zato imajo lahko drobne neumnosti zelo visoko ceno. To pa povečuje možnost nastanka prometnih nesreč, ki povzročajo zastoje v prometu.

S tem želimo osveščati ljudi, da lahko za izboljšanje prometne varnosti naredijo največ prav sami vozniki, saj pravilno razvrščanje ob zastoju na avtocesti v primeru prometne nesreče lahko reši življenje ponesrečenca, o katerem odločajo sekunde! V ta namen želimo podati različne napotke in nasvete za varno vožnjo, ki lahko v primeru nepredvidenih dogodkov pripomorejo k pravilnemu ravnanju in omogočanju interventnim vozilom dostop do kraja prometne nesreče ter čimprejšnja pomoč poškodovanim.

V ta namen poudarjamo, da je ob zastoju na avtocesti ali hitri cesti nujno potrebno intervencijskim vozilom zagotoviti reševalni pas. Med kolonama vozil na prehitevalnem pasu in voznem pasu mora biti dovolj prostora za vožnjo intervencijskih vozil, ki so opremljena z modro ali rumeno lučjo (reševalci, gasilci, policija, izvajalec rednega vzdrževanja, inšpekcijske službe, vlečna služba...). **S tem rešujemo življenja!**